

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.REDACCIÓ: Manacor: Amador, 3.
Palma, sucursal: General Barceló, 1.
ADMINISTRACIÓ: Manacor: Ferrer, 5.
Palma, sucursal: Gral. Barceló, 1.

LA AURORA

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Ferrer, 5.—Ca-l'amo Andreu Alcover, Estrella, 6.

A Palma: Llibreria d'En Guzmán Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria Ernest Frau, Brossa.—Llibreria d'Alomar y Fontdevila, Brossa.

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes a n-es qui s'ho guany

Parla En Revenjoli. Escoltau i oireu

Pinyes

N'hauem de repartir unes quantes a n-es caps-verjos anticlericals de s' *Obrer Balear*, *El Ideal*, *in-Justicia*, i demés gent aperduada i enrocada dins sa mala petja de s'impiedat, que, en lloc de cridar adjutori per que ànimes compassives vagen a treurelos de tal enderivell, fan tot quant saben per enjoncarn'hi molts, tants com poren. ¡Quines mòpies! ¡quins marxandós! ¡quins estornells de beurada! ¡Deu se'n apiat! Amèn.

I

Es socialisme fa hora per lleger...

Cap enrrera, com es cranes. Vaja, companys socialistes, vos sou llovits ferm ab ses vagues de Bilbao i Barcelona! Fort i no't mogues, les volguéreu fer, prometent a n-es bobians i toxarruts que vos seguexen, que en sortirieu ab la vostra, que vos haurien de donar es patrons més que no voldrieu; heu estat setmanas i més setmanes en vaga a Barcelona i Bilbao; i han acabat casi tots es vaguistes per haverse de donar, per haverse de presentar a n-es patrons a veure si los volien. I es patrons ja han tenguts altres treballadors, ets *esquirols*, que cubriren es lloc des vaguistes com aqueys abandonaren, i per lo metex més dignes d'atenció que no's vaguistes. I ara p'es vostro mal cap ¡o socialistes! a Barcelona i Bilbao molts de centenars de feyners son romanos sense lloc aont porer treballar, fent badays a n-es vent. ¿Qui'n té sa culpa de tot axò més que voltros es caporals socialistes? ¡I voltros vos deys redentors des feyners, de sa classe treballadora! Voltros lo que sou, crucificadors, botxins, afonadors d'aquexa classe malanada! ¡Ah si un dia es treballadors arribaven a obrir ets uys! ¡en fogirien de voltros socialistes com el dimoni futx de la creu!

II

En Lerroux i els espanvols de Cuba

A Cuba arribá, no fa gayre, sa noticia de qu'En Lerroux s'hi entregaria ben aviat; i es «Diario Español» que's publica allá, li ha cantada una letania qu'alsa terreta. Figurau que li diu qu'es un «ambició sense barreira», un «esplotador» d'ets «obrer»; que, sempre qu'ha pogut, s'es entès en sos Governos per fer sa seua; que dins Espanya i fora d'Espanya fa la barbata a gent rica per sauparlos diners; qu'es un «caicquista», un «calumniador de ses Autoritats»; qu'empeny ets seus a cometre assassinats; que «va esplotar indignament ets espanvols beneyts de Bones Ayres»; que

«va escitar els seus a assassinar En Salmeron»; que va «enganar es republicans d'Andujar»; que en lo de sa *setmana trágica* se portá de sa manera més falsa i traydora; i que «ni es republicá ni honrat». Per tot axò li diu a n-En Lerroux aquell diari de Cuba que no s'hi acostí a n-aquella illa, si vol estar bé.—

¡Vaja, senyors lerrouxistes, tot vos siga enhorabona de tantes de glòries com aqueix diari de Cuba conta des vostro caporal.

III

Nassades d'En Sol i Ortega a n-es republicans

Es caporal republicá Sol i Ortega tirá s'altre dia un discursot devant una societat republicana de Madrid, i en va dir unes quantes des republicans, que fumen ab pipa. Va dir que, si es republicans no s'unexen ben units fent un sol partit sense noms especials (per lo metex ¡fora lerrouxistes ni *radicals!*), es partit republicá corre perill de desaparèixer d'Espanya per inútil; que, si no's fa s'unió de tots es republicans ¡anau a unir voltros En Lerroux ab N'Azcarate, En Seriano i demés caps-pares que li han pegada cassa, i tan ben pegada!, serà arribat es moment de retirar-se es republicans a ca-seua i dexar anar sa política; que per forsa ha de dur un mal resultat (mal per ells, bo per Espanya) sa conducta actual des republicans, que, dividits com están, no poren atreure sa classe neutra, que no vol anar a lo desconegut; perque, si ara que no comanden, están tan dividits es republicans, sa classe neutra's pregunta: ¿que no succeiria si arribaven a entrar a n-es Poder? I digué més En Sol i Ortega: digué que, quant fogí N'Amadeu de Espanya i se va proclamar pacíficament sa república en tot es país, a's cap de dos mesos, per culpa des metexos republicans, sa república va esser un bordell, un desgavell. ¿Que no succeiria ara, diu En Sol i Ortega, ab aquestas barayes i lluytes d'ambicions, de passions, d'odis entre's metexos republicans? «Si per desdítia nostra, diu En Sol i Ortega, entrás ara cop en sec sa república, seria la fi de sa llibertat i fins la fi de la Pàtria».—¡Axò diu un des republicans més grossos d'Espanya i des més sérios! Que s'hi fixin es republicans de bona fe, si encara en román cap dins qualque recó d'Espanya.

IV

«S'Obrer Balear» contra en Lerroux

Contestant es paper socialista a s'in-Justicia d'En Jimenez Moya, sostén qu'En Lerroux es un «fracassat», no sols devant Espanya, sino devant ses altres nacions; i que es seu «pres-tigi» se'n es anat a rodar devant totes

ses persones qu'están bones de cap; i que's qui'l seguexen, son uns «incon-cients», axò es, que no saben que's metjenquen. Mirau si'n saben axí-metex aqueys socialistes de tirar... indirectes a sa tropa d'En Lerroux!—*S'Obrer Balear* acaba per dir *mentidera* a s'in-Justicia d'En J. Moya. Ell no sols es *mentidera*, sino altres coses pitjors.

V

Anau errats, companys

Sou voltros de s'Obrer Balear; no, no es ver lo que deys, que «dins Espanya tots es ciutadans están educats catòlicament». E-hi haurien d'estar, pero no hi están. N'hi ha una partida d'escoles layques, axò es, sense Deu, aont s'ensenya s'odi a Deu i a tot lo que s'apia a Relligió; n'hi ha una partida d'escoles que tocara no esser irreligioses, i hu son massa, per exemple moltes d'escoles oficials (primàries, de 2.ª Ensenyansa i cátedres d'Universitat). ¡Altra seria sa sort d'Espanya si no s'hi donás cap altra ensenyansa més que sa catòlica, si tots es ciutadans s'hi educassen «catòlicament»! ¡Ja hu serien ben pocs es socialistes i es revolucionaris que hi caplevarien!

VI

Onze japonesos fusellats

A n-el Japó se destapá una conjuració d'anarquistes que volien matar tota sa Família Imperial. N'aplegaren 11 d'aquells criminals, i les han fusellats. ¿E-hi ha res injust en tot axò? ¿no es sa cosa més natural que a n-es criminals, a n-ets assassins les apliquin la llei? Idò ara mos surt s'Obrer Balear dient qu'es fusellament d'aquells assassins es «una infàmia», un «assassinat», i qu'aquells assassins eren «ciutadans honrats». Sí, eren tan... *honrats*, que volien assassinar sa Família Imperial. Axò es... *s'honradesa* des socialistes! ¡I correulos derrera ab un pa calent! ¡Ja hu val ab aquesta gent tan... *honrada!* ¡Deu mos ne quart de tal *honradesa!* Amèn.

VII

Germandat socialista

Ab lo que passa ab sos vaguistes de Barcelona (carreters i carregadors de carbó) se veu ben clar de quina manera es socialistes practiquen sa germandat i respecten sa llibertat d'ets altres. Ets obrers socialistes se cregueren ab dret a declarar-se en vaga, i s'hi declararen; però n'hi hagué d'altres, ets anomenats *esquirols*, que's varen creure ab dret a fer sa feyna qu'aquells no volien fer. Es dret de fer feyna ¿no es un dret lo manco tan sagrat com es de fer vaga? Es socialistes que volen que los

respectin es dret que diuen que tenen a fer vaga ¿respecten es dret que's altres obrers tenen de fer feyna? ¡Bona casta de respectar! Es periódics de Barcelona venen plens de casos de vaguistes qu'envesten aquells obrers que volen i fan feyna per porer menjar ells i ses seues families; i els envesten a cops de puny, a garrotades, a pedrades, a guivanetades, a tirs d'arma de foc. I n'hi ha una bona partida de ferits i fins de morts d'aquells obrers que volen fer feyna, i que cauen víctimes des vaguistes, des socialistes. Axí respecten aqueys socialistes sa llibertat des seus germans, ets altres treballadors; axí respecten sa llibertat que regonexen tots els pobles civilisats a s'homo per fer feyna, si'n vol fer; axò es sa germandat des socialistes ab sos qui no volen anar jonyits bax des seu jou: una germandat de cops de puny, pedrades, guivanetades i descàrregues d'arma de foc. ¿S'es vista may major hipocresia? ¿aont e-hi ha dolentia de cor conssemblant? ¿S'es vist en lloc un despotisme més sauvatge, més criminal, més desvergonyit? ¡Es una d'aquelles iniquitats que clamen venjansa a n-el cel!... ¡Axò es sa germandat des socialistes, axò es sa llibertat que dexten a n-ets altres!

VIII

Hipocresia d'En J. Moya

Ja sabeu qu'aquex subjecte dia 22 des més passat va anar ab una partida de pobres errats de contes a Petra a fer una mica d'aplec a n-es cassinet d'En Martí Nero. ¿Com un estel d'atlotells els-e reberen ab lates i corns i siulos, naturalment allò va fer poca gràcia a n-En J. Moya i a n-es seus biduins; i l'homo a n-es discursot que tirá, va donar per molt mal fet que qualeú hagués posat dins es cap d'aquells atlots es que li fessen tal rebuda; i va dir que «eren odiosos es qui destilen males passions dins ses ànimes pures des nins». ¡Ah gran hipòcrita! ¡Es un missatge d'En Lerroux que diu axò, un defensor de sa *setmana trágica* d'En Lerroux que fa ensenyar dins ses seues escoles a n-ets infants que hi van, ses barbaritats més ferestes contra sa Relligió, contra ses esglésies, contra frares, monjes i capellans! Per axò durant sa *setmana trágica* es qui anaven devant a cremar esglésies i convents, eran estols d'atlots, sortits de ses escoles lerrouxistes i ferreristes! ¡Figurauvos si les n'haurien «destilades de males passions dins es cor» a n-aquells tendres criminals! Però En J. Moya no ha tenguda cap paraula de reprovació p'es criminals qu'ensenyaren aquells atlots lerrouxistes d'anar a cremar convents i esglésies; tota sa seua reprovació l'ha guardada per aquells de Petra qui diu ell

que inspiraren a s'atletoa petrera sa rebuda que li feren ab lates, coras i siules. I axò es es bon cor d'En J. Moya ab sos nins; axò es «es culte-que rendex» «a s'ignocència infantil». Si aquells atlots haguessen fet a freres o a monjes o a capellans, lo que li feren a ell, e-hu hauria trobat correctíssim, digne d'una corona... ¡Quin... alexandre que hi ha ab ell!

IX

Calúmnies a n-En Lerroix?

Se quexa os paperot in-Justicia que's seus contraris calumniar En Lerroix. Calumniar En Lerroix? No es gayre bo de fer. D'un homo que tengué pit per donar un manifest a n-es seus, dientlos: ¡Robau, calau foc, matau, alsau es vel a ses novicies i violau! quines coses li poren atribuir pitjors que tals ensenyances? —I se quexa in-Justicia perque's contraris no rectificquen allò de qu'En Lerroix s'hagués embutxacades ses 800 pessetes des vaguistas de Alts-forms, perque ara mos surt que les torná a uns revolucionaris de Jerez que les hi havien enviades per aquells vaguistes. Pero Sra. in-Justicia, si les hi havien enviades per aquells vaguistes, ¿per que no los ho feu arribar? ¿deys que va esser perque, com les va rebre, sa vaga s'era acabada? I ¿que si s'era acabada? Una volta donades aquelles 800 pessetes p'es vaguistes, d'es vagnistes i de negú pus eren, ni negú altre en poria dispondre. ¿Com no hu veys que s'esplicació que donau, fa riure? Se veu a la lleo que's una mangarrufa. Ah lerroixistes, un mentider ha de tenir bon cap, i es vostro no val un diner de mac en dia de bona fra. Per axò ses mentides vos surten tan esforayades, tan grolleres.—I no dexa de tenir gràcia que's paperot d'En J. Moya se quexi de que's contraris no rectificquin, allà ont ell se passa la vida mentint i calumniant, sense que may el puguen aportellar a rectificar res, en no esser davant es perill d'una querella criminal.

X

Quina hipoteca que deu esser!

Es paperot lerroixista posa una carta d'un que diu qu'es capell de Bones Ayres, dirigida a s'Arquebisbe d'allà, dient que renega de catòlic i de capellà, entaferrant un enflay de raons foradades, mentides i calúmnies contra l'Església.—I ¿que vos heu figurat, Sr. J. Moya, publicant aqueix text d'infámies? ¿Que l'Església Catòlica s'ha d'afonar? ¡Ca, homo! ¡Sabeu que té de bons fonaments! No basten tots es renegats i es Judes com aqueix... miserable de Miquel Celentano de Bones Ayres, ni tots es capellans descapellanats que animaletjen i porquetjen demunt es paperots republicans d'Espanya i d'América i demés nacions! ¿Que s'es fet d'es vostros aqueix Miquel Celentano? ¡Bon profit vos fassa, idò! ¡Bé merex que'l fassou colaborador i manobra des vostro paperot, Sr. J. Moya! Gent ab gent, i el dimoni ab so seu parent.

XI

Formalitat d'En Jimenez Moya.

Dia 7 de janer va dir que's Bisbes no posaven Rectors a ses Parroquies, perque, no haventhi, «es Bisbes se queden ab casi la mitat de ses rendes assignades a n-es presupost». Noltros dia 21 de janer li posarem 500 pessetes de messions qu'axò era fals, i que hu poriem aclarir a sa Sucursal des Banc d'Espanya de Ciutat i ab s'Habilitat des Clero. Li tocava a n-En J. Moya contestar dia 28, però se'n ha guardat com de caure. De manera que's seu paperot amolla calúmnies i més calúmnies; i, quant el desafien a aclarir si es ver o si no hu es, calla com un mort, i surt a un altre tancat. ¿Que li diuen a un homo axí totes ses persones decents? ¿Encara no obrirán ets uys ab axò es republicans que'l seguexen? ¡I llavò se quexarán de si les deym bobians i biduins i afectats de fayó!

XII

El Ideal tayant claus contra's mauristes.

Se veu que's paperot republicà, es a dir es qui les criuen, s'en han dnyta qualque estreta forta des mauristes, i ara grinyolen qu'es un gust. En posen tot un enflay d'articlets contra aquells politics pe sa poderosissima raó de que no fan es gust des republicans. ¡Bona la farien es mauristes si encaminaven sa seua política a fer es brou bo a sa faramalla republicana. Axò sols e-hu fa En Moret i qualqu'estona En Canalejas, pe'sa por que los menen. ¡Si los ne menassen tan poca com noltros, no aniria tan a la tortella i a la miorxa es partit lliberal!—Idò es paperot republicà vol fer creure que pega a n-es mauristes per defensar sa lley i es bé públic. ¡Bons están es republicans per preocuparse de s'observansa de cap lley ni de cap bé públic! ¿No hu han demostrat per ventura cent vegades, per tot allà ont han comandat i comanden, que's fan trons des bé públic i de totes ses lleys, per poc nosa que los fassen? ¿Que fan es republicans de s'Ajuntament de Barcelona, de València i d'ontsevuya que comanden? ¿que'n fan de sa lley i des bé públic, més que pica de porc, sempre que s'interés des partit o des particulars seus e-hu demana? No, no poren tirar sa primera pedra es republicans a n-es mauristes ni a negú en materia de moralitat política ni de respecte a sa lley.

XIII

Mentides referents a Sineu

N'entaferra un esplet El Ideal de dissapte passat, fingint que les hi ha enviades un tal Pere Lau de Sineu, allà ont aquest senyor sabem que n'está ben lluny d'enviar res a n-es paperot republicà, i manco es gargays i bestieses que ni Es Puput qu'es Es Puput, tan pudent i cap-juger, ha volgudes publicar. Pero ¿quin pebre vos fa coure'ts uys de ses coses de Sineu, escriptoretjos de El Ideal? ¿Com sou tant caps-closos que no

veys que's vostros amics de Sineu han d'esser encara més dalibrous i pocs-cervells que voltros, i vos han d'enganyar com uns xinos, donantvos figures per lleternes i cresta per ballesa, com es jays de sa cambra foca de Pollensa, que vos posaren tant en ridícul, que no heu tornades tenir ganas de piular sobre ses coses d'aquella vila? Ido lo metex vos han fet es biduins que vos han enviat es ratx de mentides que posau de Sineu; vos han emblanquinats, pero ¿de quina manera!

¡Ah grans embuyosos de sineuers que ab sa cossa a n-es posterme que vos va haver d'etzibar fins i tot Es Puput no volguentvos publicar ses vostres menes i virollades, acudireu a n-es paperot republicà per que les vos publicás, i es gran badolí les vos ha publicades! ¿com anau tant esgarriats, tan plens de passions, de mala vel? ¿Sou republicans i inimics de l'Església? ¿No preteniu voltros esser bons catolics? ¿no n'hi ha qualcún de voltros qu'es més que simple feel? Ido ¿com vos n'anau a n-aquell paperot republicanot, inimic furiós de l'Església, que no s'atura de dir barbaritats contra sa Relligió, i que, en esser cosa contra sa fe catolica, ja l'admet i l'encobeex? Figurai com e monárquics i algún de voltros es qualque cosa més, ¿i teniu sa poca alatxa d'anarvosne a un paperot republicà, anticatolic, inimic de sa fe que deys que professau i qualcún de voltros fins té obligació de fer qualque cosa més; i vos n'hi anau a enflocar gargays, mentides i calúmnies contra una cosa tan santa com es una Missió, i contra's Cap de l'Església de Sineu? Axò sols e-hu poren fer sineuers estraviats, enveyes ronyoses i dexades de la má de Deu, que no hi veuen de cap bolla ni saben ja per ont capleven ni que's metjenquen ni que's xercolen.

1.

Lo de sa Missió

¡O sineuers dexats de sa má de Deu que heu tenguda sa mala hora d'acudir a un paperot republicanot, de tan mala rel com El Ideal! ¿com teniu sa... frescura de dir que la Santa Missió que donaren no fa gayre a Sineu es Pares dels Sagrats Cors, va esser «un fracás», i qu'es «fruyt recuit» va esser «tal qual», i que'l Rt. P. Jaume, es zelosíssim P. Jaume, estimat i respectat i venerat dins tot Mallorca, «contá fábulas i més fábulas» demunt sa trona? Ah malanats! ah miserables! Voltros e-hu volieu que fos «un fracás» la Santa Missió, i hu váreu anunciar per activa i per passiva dalt es pudent Puput; i a s'arribada des Pares Missioners, a s'estació des Carril, alguns des vostros caps-esforats, quatre eynes de marca, per esbordellar i esborrossonar la festa, ab desvergonya sens igual, s'atreuren a insultar es sentiments religioses des poble qu'era allà a rebre aquells Rts. Pares. I voltros encara en féreu un altra de més bistiencia i desenfreida: dins aquell cassino vostro de davant l'església parroquial féreu fer balls d'aferrats es metex vespre qu'era

arribada sa Missió, i llave es des diumenges següents. ¡Axí demostrau voltros lo que sou de cor, quins son es vostros sentiments religioses. No, ja no es rábia només des vostros contraris politics, que vos arronyonaren tan polit en ses eleccions municipals passades; ja es sa passió que vos ha estraviats fins a s'estrem de fervos perseguidors de sa pietat i de sa salvació de ses ánimes i de s'honor de sa fe catolica i des bon nom de l'Església. ¡A's temps de sa Missió fer fer balls d'aferrats davant l'església metex! ¿Com no hu veys que En Banyeta Verda ja vos ha embarriolats, ja vos té enforcats? ¡I preteniu esser tan bon catolics com es vostros contraris? ¡Deu se'n apiat de tal catolicisme! ¡Deu mos ne quart de tal farsaneria!

Idò no, senyorets! ab tot i tantes d'animalades i barbaritats com voltros féreu contra la Santa Missió, no hi resultá cap «fracás»! Massa hu sabeu voltros que resultá un gran éxit, una vertedera meravella, un prodigi de sa gràcia de Deu. Si, vos ne dugéreu sa gran derrota, el dimoni i voltros, voltros i el dimoni. Una part des poble, degut a ses vostres trescalamenes i guitzeries, es primers dies estava retreta; pero llavò se tirá tot hom a l'església; i tan gran com es sa de Sineu, s'omplia s'omplia, qu'era un gust i un consol per totes ses ánimes bones, i una desesperació per tots voltros, jo males ánimes! jo grans aliardos!—¿I vos atansáreu a dir que's «fruyt recuit» va esser «tal qual», allà ont de resultes de sa Missió combreguen cada dia cinc centes o sicientes persones? ¿I que volieu que fessen? ¿O volieu que's «fruyt recuit» fos fer balls d'aferrats i ses demés betzades i toxarrudeses en que voltros vos demostrau mestres tan ben ensenyats... d'En Barrufet? ¿O volieu que's «fruyt recuit» fos que's fessen des vostro partit? ¿Com no hu veys que cap Missió pot donar tals «fruyts» del dimoni, ni manco dur gent a un partit que es demostra tan... amic de ses Missions?

¡I teniu sa poca alatxa d'anar a dir que'l P. Jaume «contava fábulas i més fábulas» demunt sa trona! Veyam jo grans caps-verjos! jo grans babaluets! quines «fábulas» «contá» aquell digníssim Ministre de Deu? ¿Quines son aqueixes «fábulas»? Vajal ja veure si sou capaces d'a anomenar-ne cap! Si no voleu que vos diguem llengos-llargues, digau quines «fábulas» foren que «contá» el Rt. Pare Jaume!

¡I deys que sa Missió fone «un fracás» p'es mal «exemplé que vos donen es cap-pares»! ¡Bé, mos ne feys de riayes ab axò des «cap-pares»! La duys tan d'ells perque no vos donaren es vot en ses derrerres eleccions, que vos ablaniren tan fort s'escarpó. Si vos haguessen votats a voltros aqueys «cap-pares», si vos volguessen fer d'escolans d'amén, serien es grans homos del sigle, ¡ni santets en vida! Pero com no han volgut esser sogueus vostros, ara en deys la mala pessima.

Pero lo que té gràcia, es voltros anar a retreure si aquells «cap-pares» donen ó dexen de donar bon «exemplé»! I ¿qui sou voltros per donar lliçons d'axò a negú? En lloc de donar

llam, com era sa vostra obligació ¿qu'heu tot més qu' donar fum? pero ¿d'aquell tan espès tan espès i tan entabanador! I ¿de que heu donat «exemple» voltros, en no esser de coses mal fetes? ¡I estàveu i estau obligats a donarne de coses bones, tant com e-hi puguin estar aquells «cup-pares» a n-e que aludin! Vos aplegant a voltros com a ells sa lley divina que diu: ¡*Ag des qui dona escàndol! més li valdria no esser nat!* Per lo metex, senyorets, passau primer es ram per dins ca-vostre, que hi teniu més qu'agranar que no a ca-d'al-ter!

2.

En dos casos de suicidi

I heu tengut jo malanats! es pot trane d'anar a retreure dos casos de suicidi, ocorreguts a Sineu, per insultar el Rt. Sr. Econom vostro, per demostrar que no sap fer d'Econom!

I ¿qui vos ha fets a voltros mestres deconomos? ¿qui vos ha facultats per decretar i determinar qu'es lo qu'ha de fer i dexar de fer un Econom per cumplir ab sa seua obligació? ¡Una gent com voltros que vos feys ses sopes ab republicanots i contraris de Deu i de l'Església com *El Ideal*, que feys balls d'aferrats a s temps de la Santa Missió, ¿voltros heu de dir qu'es lo que ha de fer i dexar de fer un Econom per esserho de bon de veres? ¡Ja hi anau ben errats! i ben calats per aygo! ¿Qui vos ha enganats, germanets?

¿Aquells dos casos de suicidi? El Rt. Sr. Econom de Sineu va observar a cada cas puntualissimament ses disposicions de s'Autoritat Esglesiástica sobre tal particular. Qui no observá ses des Poder Civil, va esser un des vostros, es qui feya de Jutje Municipal. ¿Qui era ell, a n-es primer cas, ¿ara fa dos anys, per dispondre ni manar que duguessen i entrassen es cadáver dins es cementeri católic? ¿Vol dir no hu sabia aquest senyor que fins i tot ses lleys civils regonexen es dret de l'Església, es dret esclusiu que té es Cap de tota Parroquia de concedir o negar sa sepultura esglesiástica? No, negú dins Sineu ni fora de Sineu en no essers Autoritat Esglesiástica, tenia ni té facultat per fer entrar cap cadáver dins es cementeri católic! De manera qu'aquex Sr. Jutje, manant que hi duguessen aquell, abusá ubertament de sa seua Autoritat. Va esser ell, no el Sr. Econom, que demostrá no sebre fer de Jutje.—I ¿que 'n direm d'aquella *sortida de to*, per no dirli un'altra cosa més lletja, pero més exacta, que voltros matexos, jo escriptoretos de doblar u! contau demunt es pape-rot republicá d'aquex Sr. Jutje? axo

es, que digué a s'Escolá aquella vegada: «Dirás a s'Econom... que, si vol que, per ferli s'autopsia (a n-aquell cadáver), le hi duguem demunt sa taula des seu despatx, el fem tornat arrera». ¿D'un partidari vostro contau aquexa enormitat, comesa exercint un càrrec de tanta responsabilitat com es un Jutje Municipal? I aquest senyor ¿ab-e qui está avesat a tractar? ¿Axi manetja i tracta tota una Autoritat Esglesiástica? ¿Axo es contestació de donar una Autoritat Judicial? ¿Vol dir perque el Sr. Econom sortia en defensa des dret de l'Església que sa lley civil regonex, llavo li havien de dur es cadáver demunt sa taula des seu despatx per ferli s'autopsia? I ¿quant es estat es despatx d'un Econom lloc indicat per ferli tal cosa? I si a Sineu fora des cementeri católic, no hi ha cap sala bona per autopsies, ¿qui'n té sa culpa, sino voltros metexos que heu comandat tants d'anys dins es Municipi de Sineu? ¿Com no n'heu feta cap de sala axi en tants d'anys?—¿Que «a Sineu no teniu cementeri neutre»? Ido en tans d'anys com heu comandat ¿com no n'heu fet un? ¿Vol dir perque voltros no vos sou euydats may de fer cumplir sa lley sobre aquest particular, perque causa vostra no hi ha «a Sineu» «cementeri neutre», ara el Sr. Econom no sap fer d'Econom? Sou voltros que no n'heu sabut may de comandar segons lley; sou voltros que no heu sabut més que trepitjar sa lley; sou voltros que no n'heu sabut gens de fer de comandadors sino de desbaratadors des poble.—Sobre tot, si no voleu darvosne més tronc, dexauho anar a n-axo de donar lliasons desbaratades a n-el Sr. Econom i d'enflocar mentides i calúmnies demunt *El Ideal*.

¡I acabau es vostro eseritetxo ridicul dient: «fins dissapte qui vé»! Ido En Revenjoli vos fa a sebre que, si tornau entaferrar mentides, calúmnies i arrieses com dissapte passat, vos farà córrer ses vergades, i vos hi posareu sa má. Vos ho dic devant devant, per que llavo no'm vengueu ab cinc sous quatre sous! En Revenjoli no vé a defensar res dolent ni mal fet de negú, sia el qui sia. Surt esclusivament a defensar sa veritat, l'Església, es bé de ses ànimes. Axo i no altra cosa vé a fer En Revenjoli. Sapi-gauho.

Sobre tot, ell sa cosa s'es allargada més que no pensávem, i haurem de dexar per dissapte qui vé es donar a Mestre Biel Alomar un encals que's té ben mereent per un articleto que dissapte passat entaferra a n-es pobres lectors de *El Ideal* contra 's Jesuites. No res, Mestre Biel, un poc de paciència per amor de Deu!

nacions cristianes establissen l'Inquisició per res d'axò L'establiren pura i esclusivament per jutjar ets heretjes i apóstates, per aclarir si hu eren vertaderament aquells acusats de tals crims; per imposarlos penitències saludables si'n resultaven reus i se'n penedien i prometien esmena, i, en cas d'esserne culpables, i no volerse'n penedir ni esmenar, entregarlos a n-es Bras Seglar, a s'Autoritat Civil, que les aplicava ses lleys civils, vigents a-les-hores a totes ses nacions contra heretjes i apóstates o renegats. Per axò, i no per altra cosa se fundá l'Inquisició. I, si may servi per cap altra cosa, per res de lo que diu N'Ad sum, va esser un abús, una adulteració, una falsificació de tal Tribunal, que l'Església fou la primera en condemnar, i unes penes ben grosses que fulminá contra tots es qui abusaven de tal Institutio del Sant Ofici. Per lo metex, Sr. Ad sum mentiu tan alt com sou dient lo que deys des fi per que se va fundar l'Inquisició. No hi ha res de lo que deys. L'Inquisició may pronunciá cap sentència de mort, i, si no, cintaume 'n una qu'es una. L'Inquisició no feya més que pronunciar si tal reu era o no era heretje o apóstata. Lo demés e-hu feya s'Autoritat Civil.

19

Mentides o talabaxons

No deys altra cosa, Sr. Ad sum, ab so dir que's Cristianisme es «incestuós, infanticida, simoniae, que ven sa justicia, que aufega sa Prensa, qu'anatematiza sa ciència, que prodiga verins, assalariava punyals, que feya matar es reys que no l'obeien, qu'organisá sa matansa d'ets albigesos i sa de sa nit de St. Bartoméu a Paris, aont deys que moriren cinquanta mil hugonots».—Veyam, senyoret, digau aont, ni quant es Cristianisme es estat «incestuós», «infanticida», ni «simoniae». ¿Qui més que l'Església va declarar i castigar com-e crim sa «simonia», sa venta i compra de coses espirituals? ¿Qui més que l'Església ha castigat tal crim? ¿Aont ni quant es Cristianisme o l'Església han «venuda su justicia»? Veyam cítan nom i armes, gran embuyista!—¿Aont ni quant l'Església ha condemnada ni anatematizada sa Ciència? Es fals de tota

falsedat que may haja feta tal cosa.—¿Aont ni quant l'Església s'es servida may des veri contra negú? Era aquell gran criminal, aquell gran porc d'En Ferrer, capitá de lladres, incendiari i assassins, que predicava a n-es seus que 's servissen des veri contra s'Autoritat i contra l'Església. I a Sóller sembla que també n'hi ha qualeún que vos, Sr. Ad sum, erec que'l conxeu, qu'una vegada se servi des veri, pero contra si metex, i ¡ventura des metjes que hi foren a temps de donarli un contra-veri! ¡No'n parlev de veri, Sr. Ad sum, perque, vaja, no vos está bé.—En quant a que's Cristianisme les matar reys que no l'obeien, ja'm donareu sa llista, i veurem quins foren tals reys. ¡Venga sa llista, o posauvos sa llengo allá ont no dic, gran embuyafill!

20

Lo d'ets albigesos

¿Que l'Església organisá sa matansa contra ets albigesos? Es fals i mentida. L'Església no feu més que cridar es seus fiys, es católics, a que's defensassen contra aquells heretges, que saquejavén esglesiés i monestirs i abadies i ses poblacions aont abundaven es feels, i hu passaven tot a foc i a sanc, matantne tants com porien de capellans, monjos i monjes i demés feels, i fins i tot es Llegats Apostólicos. Contra aquells estols de lladres, bandolers, incendiari i assessins, que's deyen Albigesos, per defensarse d'ells, l'Església predicá una creuada, i ab axò les arribaren a capturar. Pero que consti, qu'ets heretjes eren ets agressors, i ets católics ets agredits; que consti qu'ets heretjes eren es provocadors, i es católics es provocats; que consti que's católics no feren més que defensarse i rebrotar aquells estols de lladres, incendiari i assassins, dignes precursors d'En Ferrer i Guardia, aquell gran porc, aquell gran criminal.

Sobre tot, ell ja no mos n'hi caben pus d'estocades n'Ad sum dins LA AURORA d'avuy. No res, ja veurem si dissapte qui vé, si Deu ho vol, n'hi arrambam unes quantes més.

DE TOTES ERBES

Secceió local

Dilluns passat se morí l'amo'n Jaime Pont (*Tovell*), d'edat de 73 anys. Era estat varies vegades Retgidor i Sindic de s'Ajuntament. Bon repòs i bon remey per la seua ànima i es nostro condol més coral a sa seua respectable familia.

Es dia de St. Sebastiá se'n aná cap a Madrid per entrar a sa Redacció de *Ravista Tomista*, lo Rt. P. Vicens Beltran, dominic, que's tenia guanyada a Manacor sa voluntat des qui el tractaven. En lloc seu es vengut lo Rt. P. Robert Redal de Navarra. Sia benvengut.

Sa nit des dimars i casi tot es dimecres ha plogut a la vela dins es terme de Manacor, de manera que a la fi ets aubellons han esclatat. Ja era hora.

Es camps verdetjen qu'es un gust, es sembrats les veuen créixer, tot ufanosos, que donen gotx.

Que Deu mos do una bona anyada si convé. Amèn.

Son molts que demanen que s'arretgli es tros de camí des torrent de *Na Llebrona* que sa torrentada se'n va dur mesos enrera. Es de creure que s'Ajuntament e hi donará cap tot lo aviat possible.

S'es repartida una fuya impresa ab ses entrades i sortides de s'Ajuntament i de s'Hospici i Hospital. Bona idea ha tenguda es nostro Batle, D. Francesc Gomila.

Demá comensarán a n-es *Convent* de St. Vicens Ferrer es set diumenges de St. Jusep. A las set i mitja hi haurá missa i comunió general.

Es capvespre, després de Vespres i Completes, seguirá's Quinari de Santa Catalina de Sena, i llavò hi haurá sa processó de sa Cofraria del Roser.

Seguexen ses conferències es diumenjes a n-ets *Obrers Católics*. Demá la donará, si Deu ho vol, Mn. Pere Domenge.

Es dia de la Mare de Deu del Candler acabaren ses Coranthores de ses Mares Cristianes, que foren, com sempre, solemnissimes, gracies a Deu. Es nostro bon amic, es Director de tal Congregació, Mn. Alex Rosselló está vertaderament d'enhonorabona.

Quart crexent

LA AURORA hi va, gracies a Deu. Durani aquest janer passat ha tenguts d'aument: a Ciutat, 31 suscriptors; a n-es pobles, 60. ¡91 suscriptors nous ab un més! ¿Ah idò?—En canvi a Manacor se'n son esborrats dins es més de janer 24. ¿Qu'es estat axò? Qualque *devota persona* ja hu deu sebre! Fins a Capdany només se'n esborrava qualcún de Manacor desiera, pero se'n hi afegien de Manacor metex més que no se'n esborraven. Manacorins que vos dedicau a fer esborrar gent de LA AURORA, no acrediteu sa fama que tenen certs manacorins de només esser bons per

Més estocades a N'Ad sum

Harem de continuar donantn'hi unes quantes més, per que no's quexi, sobre s'articleto de 31 de desembre, veatader in-filay d'arrieses, mentides i barbaritats. ¡Hala, idò, Sr. Ad sum, parau!

18

¡Es vostro mentider!

No es ver lo que deys, Sr. Ad sum,

que l'Església «establís el Sant Ofici a Espanya, France, Itàlia, Portugal, Alemania i altres païssos, sens altra missió que perseguir, posar dins sa presó, penjar, cremar i assassinar d'un vent o d'altra, a fi d'apoderarse de ses despupes de de ses víctimes i satisfacer sa seua set d'or». Tot axò es una calúnnia descarada. Es fals, completament fals que ses

fer mal a ses coses de Manacor, si no son ells que les fan.

Pe' ses altres viles i per Ciutat augmenta de cada dia qu'es un gust sa suscripció de LA AURORA; i a Manacor de Capdany ens a mancaba!—Estamos alerta voltros que vos dedicau a ferla mancabar! que vos ne farem una com un covo, si seguïu per aquex mal camí qu'heu pres, sense noltros havervos dat motiu!

P'es vostre consol, jo manacorins que feys esborrar de gent de LA AURORA! vos hem de dir que per a Capdany haguérem d'augmentar sa tirada fins a MIL; i aquesta setmana l'hem haguda d'augmentar fins a MIL DOCENTS, per poder enviar es periòdic a tots es qui'l mos demanen. ¿E-hu veys, grans pill' ànimes!

Notes bibliogràfiques

Maria Antonia Salvá | poesies. | Palma de Mallorca | 1910 | (Estampa de les filles d'En Joan Colomar).—Un volum de 164 planes de 185 X 117 m. m.

Un fort aroma de pagesia munta de les cançons de la poetessa del pla de Mallorca qui s'anomena Na Maria Antonia Salvá. Oloros d'Abril y de terra banyada fan axamplar el pit y perfumen les mans qui aguanten el llibre.

El llibre sortit de l'estampa de les filles d'En Joan Colomar du un bon prólec de Mn. Costa, poeta humil d'alta corona, y está dividit en quatre parts, com un arbre en quatre branques florides: *Del cor*, *De la pagesia*, *Religioses* y *Varies*.

No vulgueu sebre quines son les poesies sortides d'aquell cor. Devegades son aucells xalests; per més sovint son lliris gentils qui alsen les coroles pàlides vers el plor balsàmic de la roada:

¡Durá l'aigua del plor desitjada
la trista boirada
qu'endola ton cel;
pobre cor, pobra planta marciada
que sents com la vida
defuig de ta rel?

Els titols meteis ja indiquen que en el cor d'aquels lliris nats de l'humitat de l'ànima, hi ha les llàgrimes perfumades qu'han constellada la seua vida. *Orfanesa*, *La Sempreviva*, *Per recordansa*, *Conhort*, *Flors*, *Desolació*, *Les flors cauén*, *Cançons de dol* per la seua amiga N'Emilia Sureda, qui, després d'haver cantat que no era morta la lluna, morí de mort primerenca pel més de Novembre de 1904; *Per la mort d'En Mateu Obrador* tan dols, tant bò y tan amic del *Amic* que dedicá tal volta els derrers rims seus a la piadosa poetessa qui de Terra Santa d'Ultramar li havia duita una petita creu del llenyam de les augustes oliveres de Palestina:

¡Oh creueta d'olivera
que com a gentil present
l'amiga lluchmajorera
ha duit per mi d'Orient,
ets de consol missatjera
o nunci de sufriment?

Nunci de sufriment fou l'humil creueta d'olivera. Poc després li comensá aquella llarga malaltia que aconsolava y enganava piadosament el seu entusiasme per lo Reverent Mestre Ramón Lull.

Tant si'm dus pena amagada
com agombol d'esperit,
mostra y penya: a estimada
d'un afecte encobehit,
devora mi't vuy penjada
a n'el meu capsal del lit.

Y la hi tengué fins a la mort. El qui axò escriu ho sab perque hu va veure; y quant fou mort, la hi posá ell meiteix demunt el pit.

La branca més alta del llibre son les cançons *De la Pagesia*. La vasta llargaria solemne se transparenta, exuta y perfumada amb flors menudes y humils en la poesia *Del plá*. El misteri tremolós de la matinada de Sant Joan flota sobre les garrides cançons dedicades a *les herbes* que tenen

poder prestigiós de cloure tota casta de ferides, fora les ferides del cor. ¿Qui no s'adelita de veure córrer, harmòniques y líquides, les estrofes dedicades a *L'Aiguera*, fresques com un glop d'aigua? Y axí ratjen totes les de la pagesia que son les més conegudes de tothom.

La gentil cadenera cantadora y colorida també es anada a cercar inspiració en les flors morades y penitencials dels carts de Lluchmajor y de Randa, les metexes flors espinoses que llagaven el peu de Ramón Lull mentres anava pensant en l'*Amat* per l'excelsa solitud, segons reconta ell metex en el *Llibre d'Amic e d'Amat*. Ses *Religioses* son un trabay minuciós d'abella qui fa cera per Deu y mel pels homos.

En *Varies* aplega les delicioses cançons disperses. Ella ha pogut creure que no eren del cor; pero en tenen tot l'aroma, que no eren de la pagesia pero que'n tenen l'encís, que no eren religioses, pero que son tan llampants qu'un, en acabar de llegir-les, se diu: *Per aquí es passat un àngel!*

LLORENS RIBER, PRE.

Es mitx-poll'

Axò eren dues dones que posaren una lloca per part.

Només les va surar un poll, i llavó totes dues el volien.

Armen unes completes de *nyic-nyec* que no eren tot berbes, fins que varen dir:

—Anem a n-el Rey per que mos fassa sentència.

El Rey les s'escolta, i diu:

—Posareu sa lloca per part? Idò a mitja llocada perhom.

—Pero, Sr. Rey, diuen elles, es que només hem surat un poll.

—Idò, diu el Rey, xapaulo, i mitx perhom.

El xapen, i una de elles posa's seu mitx dins sa pella, el fritx, i ben frit el s'empessola.

S'altra, en lloc de ferli tal endemessa, a n-es seu mitx, l'amolla a pasturar, tot dientli:

—¡A veure si't mantens, gran traydor!

I aquell mitx-poll ja es partit a pasturar, i hu duya tot arreu, no'n fe cap de rovis.

Un dia se'n va devers sa plassa, troba un dobler, i ¡cap a durlo a sa madona!

—Jau! li diu, que jo tan metex no me'n agrat; i, si'l m'engolia, llavó no el poria pair, i ¡ses raons que hi hauria després per ferlo buydar!

—Tens raó, diu sa madona.

Pren aquell dobler, i li diu:

—No res, tornehi, veyam si me'n trobes d'altres, porque creume, no cauén malament may aquexes rol·lanetes. Tu que només has de cercar p'es bec, no'n passes fretura; pero lo que's diu a noltros dones, que tenim tants de forats que tapar, mos son cent cavalls.

—Bé, diu es mitx-poll, i si tanta fretura en passau ¿voleu que me'n vaja a Alger, que diuen que n'hi ha tantes d'aquexes rol·lanetes, i per ventura en vendria carregat?

—Ja hi hauries d'esser! diu sa madona.

—No res idò, diu es mitx-poll, ara metex m'hi espitx, ¡Ab-Deu-siau!

—¡Idò que Deu te guart de perill! diu sa madona!

—Amén, diu es mitx-poll, i ja es partit de d'allà cap a Alger.

Camina caminarás, troba una guarda d'escaravats, i ja los ha escomesos.

—Escaravats, ¿cap aont tiram? Ets escaravats responen:

—Cap a n-Alger.

—Idò posauvos
dins es meu gavatx,
i vos hi duré,

diu es mitx-poll.

S'hi posen, i es mitx animaló ¡de d'allà! tot xarpat.

Camina caminarás, troba un axam de beyes qu'acabava de sortir de sa caera i encara no s'era penjat en-lloc, i ja diu:

—¡Hola, beyes! ¿i cap aón tiram? Ses beyes digueren:

—Cap a n-Alger.

—Idò posauvos
dins es meu gavatx,
i vos hi duré,

diu es mitx-poll.

S'hi posen, i aquell mitx animaló ¡de d'allà! tot xarpat.

Camina caminarás, troba una guarda de muntanyes qu'havien pres es trot, i ja les ha escomeses:

—Muntanyes ¿i cap aón tiram? Ses muntanyes diuen:

—Cap a n-Alger.

—Idò posauvos
dins es meu gavatx
i vos hi duré,

diu es mitx-poll.

S'hi posen, i aquell mitx animaló ¡de d'allà! tot xarpat.

Camina caminarás, a la fi arriba a n-Alger.

I la gent com veyen aquell mitx animalot que s'entregava daxo-daxo, *tris-tras tris-tras*, tothom sortia a n-es pertal a badocar.

—¡Recent mil raccions de carretades de senayes de seneyons de guitzes! deya la gent, ¡quin mitx-pollarro! ¡Si fos ell sencer!

—Aont e-hi haurá més baldó de doblers, diu es mitx-poll, será a ca'l Rey. ¡A ca'l Rey manca gent!

I ja es partit cap a ca'l Rey.

Com comensa a arrambarshi. Se'n temen es criats, i ja surten a veure qu'es.

I allà tot es criadum bada qui bada. I es mitx-poll que los enfloca aqueste:

—Si no vos dic per que som vengut, no hu sabreu. Venc a cercar doblers, que sa meua Madona diu que'n passa fretura ferm. I he pensat: en lloc n'hi haurá tants com a ca'l Rey. A veure, idò, si'n mostrau es caramull aviat, i carregaré ab quatre grapades! ¡Que ja hauria de tornar esser a ea-sa-Madona! ¡Duc més frissera que no voltros!

Com aquells criats sentiren aquestes comendacions, se'n van a contarho a n-el Rey, que digué:

—¿Sabeu que li heu de fer a n-aquest desenfreit? Tirarlo dins ses secretes, i allà porá carregar tant com vulga.

Fet i dit, aquells criats se'n van, i m'apleguen es mitx-poll i *plaf* el tiren dins ses secretes, qu'eren ben afavorides i casi al raset.

I ¿que fa's mitx-poll?

Com se veu dins tal ensalgadura, diu a l'acte:

—Escaravats, sortiu de dins es gavatx, i adessau tot axo, que també put massa.

Surten tots aquells escaravats, i ja son partits a fer bolles; i, tantes com en feyen, les se'n duyen redolant redolant.

Sobre tot, dins una exhalació tot aquell concert va haver desaparecut, i ja no sentien gens de pudor.

Van a goytarhi's criats, ereguts de que's mitx-poll ja hi hauria fet es bategot, i el me troben ben xa'est, i sense ges de llardo ni pudor, i els enfloca aquesta:

—¡Hala, si'm mostrau es caramull des doblers, grans traydors! ¡No m'embarriolen pus!

Es criats se'n van a contarho a n-el Rey, que digué:

—No res, tiraulo dins es safretx de s'oli, ueyam si s'hi aufegarás dimoni!

Es criats se'n van, l'abraonen, i *plaf* dins es safretx de s'oli.

I ¿que fa's mitx-poll tot-d'una?

—¡Hala, oliers! diu tot rabent, ¡vaja si sortiu des meu gavatx, i si buydau tot aquest safretx, i s'oli será vostro!

Surten aquells oliers, i ja son partits umpl qui umpl odres i més odres, i n'ompliren fins que n'hi hagué gens d'oli, i ja li han estret ¡cametes me valguen! ab tota aquella odreria plena, i no'n veren pus la pols.

Es criats se'n van a goytar si's mitx-poll ja havia fet es bategot, i el me troben a's mitx des safretx ben buyt, i ja'ls enfloca aquesta.

—Pero ¿que esperau, grans polisardos, a mostrarme's caramull des doblers? ¿Que vos heu figurat que hi he de fer moltes de pusses per aquí? ¡Hala! ¡sortiguemne més que depressa!

Es criats, devant aquelles comendacions, piquen de talons cap a contarho a n-el Rey, que digné:

—Menaulo a's mitx de sa plassa, i cent soldats que l'arcabussetjin!

I ¿que me'n direu?

Ell com tengueren es mitx-poll a's mitx de sa plassa i que's soldats ja alsaven es gatet a n-es fusells, aquell diantre de mitx animaló diu tot rabent:

—Hala, beyes, sortiu des meu gavatx, i feys unes quantes xicotines a n-aqueys soldats, que se'n agraden prou.

I aquelles beyes surten, totes brunents, i ja m'envesten aquells soldats! i picades! i més picades! per oreys, nassos, fronts, galtes, clotells, mans, per tot allà ont veyen gens de pell; i aquells soldats ¡toes i grapades, i brúfols i remeulos! fins que's veren perduts de tot, i tiren es fusell a n-el dimoni, i hu donen a ses comes, cridant:

—¡Mal llamp ses beyes!

Bons estaven ells per fusellar es mitx-poll!

Es criats del Rey tot d'una reyen de veure soldats mosquetjar tant espès i que ses beyes les devartien tan granat.

Pero ell aquells dimonions de beyes no quedaren associades ab sos soldats, sino que llavo s'aborden a n-es criats, i ¡allà les haurieu vists a n-aquests fer s'aviona per defensarse'n!

Manotetjaven a les totes fins que, per no esserhi demés, s'afiquen dins ca'l Rey, tanquen portes i finestres, alsant un bogiot esglayador de llamps i pestes contra aquells dimonis de beyes.

—¿Que será axo? diu el Rey com sent aquell telabastax.

Es criats le-hi conten, i mana que surtin totes ses tropes i fusellin es dimoni de mitx-poll.

Surten a l'acte ses tropes, i se planten dins sa plassa enrevoltant es mitx animaló, que, com veu es joc tan mal parat, diu ben rebent:

—Muntanyes, ¡sortiu a l'acte des meu gavatx, i tiraivos demunt tots aquests que mos enrevolten per marmatos.

Y ¿que me'n direu?

Ell aquelles muntanyes sortiren, i *plaf* se tiren demunt totes aquelles tropes i demunt ca'l Rey, i en feren una coca; ja no'n cantaren pus galls ni galines.

I demunt aquelles muntanyes e-hi hagué una barraqueta tota plena de dobles de vint de carassa, d'aquelles tan grogues tan grogues, i es mitx-poll se'n va dur totes ses que va voler, i encara en dexá un bon ratx per tots es qui no hu creguen, i hi vulguen anar a tocarho ab ses mans.

Y jo me'n vatx venir amb un capellet de vidre, i ets al·lots p'es camí maquets i maquets, no me'n dexaren bocí

JORDI DES RECÓ

Palma, 9 janer, 910.